

Udskriftsdato: 20. december 2025

2013/1 BTB 76 (Gældende)

Betænkning over Forslag til folketingsbeslutning om understøttelse af bevaring af kulturhistoriske vandanlæg, herunder historiske vandmøller med tilhørende vandtekniske anlæg, voldgrave, kaskadeanlæg, karpedamme m.m.

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om understøttelse af bevaring af kulturhistoriske vandanlæg, herunder historiske vandmøller med tilhørende vandtekniske anlæg, voldgrave, kaskadeanlæg, karpedamme m.m.

[af Alex Ahrendtsen (DF), Flemming Damgaard Larsen (V) og Lars Barfoed (KF)]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 28. marts 2014 og var til 1. behandling den 26. maj 2014. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kulturudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 1 møde.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 6 spørgsmål til miljøministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Udvalgets spørgsmål og miljøministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF, LA og KF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Liberal Alliances medlem af udvalget støtter forslaget, der både kulturhistorisk og økonomisk vil gavne Danmark. De kulturhistoriske vandanlæg har haft meget stor betydning for udviklingen af Danmark, og deres bevarelse skal derfor sikres. Den nuværende trussel mod anlæggene skyldes alene overimplementering af EU-regler, hvilket hverken økonomisk eller kulturpolitisk er den rigtige vej at gå.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Flemming Møller Mortensen (S) fmd. Jan Johansen (S) Benny Engelbrecht (S) Leif Lahn Jensen (S)

Troels Ravn (S) Ole Sohn (S) Karin Gaardsted (S) Marlene Borst Hansen (RV) Lone Loklindt (RV)

Zenia Stampe (RV) Annette Vilhelmsen (SF) Holger K. Nielsen (SF) Özlem Sara Cekic (SF)

Pernille Skipper (EL) Jørgen Arbo-Bæhr (EL) Kim Andersen (V) Anni Matthiesen (V)

Eva Kjer Hansen (V) Michael Aastrup Jensen (V) Flemming Damgaard Larsen (V)

Ellen Trane Nørby (V) Eyvind Vesselbo (V) Alex Ahrendtsen (DF) Morten Marinus (DF)

Karin Nødgaard (DF) Pia Kjærsgaard (DF) Mette Bock (LA) Lars Barfoed (KF) Brian Mikkelsen (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende B 76

Bilagsnr.	Titel
1	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 76

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om at sende et brev til alle kommuner med en opfordring til, at man sikrer de kulturhistoriske vandanlæg, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om de initiativer, ministeren har taget for at imødekomme bekymringerne fra foreningerne bag de kulturhistoriske vandanlæg, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om at sikre en ordentlig balance mellem miljøhensyn og kulturhensyn i udmøntningen af vandloven, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om at kontakte Dansk Mølleforening og Bygningsfredningsforeningen for at få et bedre overblik over de udfordringer, som foreningerne og deres medlemmer står over for, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvad ministeren vil gøre for at fremme bevarelsen af de kulturhistoriske vandanlæg, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om der vil være tale om en besparelse, hvis man undlader at fjerne de kulturhistoriske anlæg og dermed sikrer anlæggenes bevarelse, til miljøministeren, og ministerens svar herpå

Udvalgets spørgsmål og miljøministerens svar herpå

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål nr. 1:

Vil ministeren sende et brev til alle kommuner med en opfordring til, at man sikrer de kulturhistoriske vandanlæg, og vil ministeren sende en kopi af brevet til Kulturudvalget?

Svar:

Jeg kan bekræfte, at jeg – som oplyst under 1. behandlingen af beslutningsforslaget den 26. maj 2014 - vil sende et brev til alle kommuner, hvori jeg vil henlede kommunernes opmærksomhed på vandløbslovens bestemmelse om, at et vandløbsrestaureringsprojekt ikke kan gennemføres, hvis der derved tilsidesættes væsentlige kulturhistoriske interesser. Jeg sender gerne en kopi af brevet til Kulturudvalget.

Spørgsmål nr. 2:

Hvad kan ministeren oplyse om de initiativer, ministeren har taget for at imødekomme bekymringerne fra foreningerne bag de kulturhistoriske vandanlæg, siden dette blev rejst over for ministeren som opfølgning på foretrædet i Miljøudvalget den 2. maj 2013?

Svar:

Som opfølgning på Kulturmiljørådenes foretræde for Miljøudvalget den 2. maj 2013 besvarede min forgænger tre spørgsmål stillet af udvalget, spørgsmål nr. 357, 360 og 361 (alm. del). I svarene nævnes bl.a. den dialog, der har været mellem Naturstyrelsen og Kulturstyrelsen om sikring af kulturhistoriske værdier i forbindelse med udarbejdelsen af vandplaner. Der oplyses endvidere om vandløbslovens bestemmelse om at tilgodese væsentlige kulturhistoriske interesser, og det nævnes, at hvis en indsats i forbindelse med den konkrete udmøntning af vandplanerne måtte vise sig at få vidtrækkende negative konsekvenser for kulturhistoriske anlæg, vil indsatsen ikke blive gennemført i den påtænkte form. Der blev ikke givet tilsagn om initiativer over for kommunerne, men udtrykt tillid til, at kommunerne overholder de forpligtelser, de har efter lovgivningen.

Jeg har ikke før fremsættelsen af dette beslutningsforslag været bekendt med, at der skulle være særlige problemer på området.

Som jeg nævner i svaret på spørgsmål nr. 1, vil jeg nu henlede kommunernes opmærksomhed på vandløbslovens bestemmelse om sikring af væsentlige kulturhistoriske interesser.

Spørgsmål nr. 3:

Hvordan vil ministeren sikre en ordentlig balance mellem miljøhensyn og kulturhensyn i udmøntningen af vandloven, så kulturhensynet inddrages, når man vurderer vandløbenes løb og tilstand?

Svar:

Det fremgår af vandløbslovens § 37, stk. 3, at vandløbsrestaureringer ikke kan gennemføres, hvis der derved tilsidesættes væsentlige kulturhistoriske interesser.

Balancen mellem natur- og miljøhensyn og kulturhistoriske hensyn i forbindelse med kommunernes administration af bestemmelsen afhænger helt af de lokale, konkrete omstændigheder.

Jeg henviser i øvrigt til svaret på spørgsmål 1.

Spørgsmål nr. 4:

Vil ministeren kontakte Dansk Møllerforening og Byfornyelsesforeningen for at få et bedre overblik over de udfordringer, som foreningerne og deres medlemmer står over for?

Svar:

Hvis jeg får en henvendelse fra foreningerne om et møde, vil jeg selvfølgelig se positivt herpå, ligesom jeg i øvrigt gør, når foreninger generelt henvender sig.

Spørgsmål nr. 5:

Hvad vil ministeren gøre for at fremme bevarelsen af de kulturhistoriske anlæg?

Svar:

Som jeg nævnte under 1. behandlingen af beslutningsforslaget i Folketinget den 26. maj 2014, er det min opfattelse, at den gældende lovgivning og den hidtidige administration og praksis fungerer godt. Jeg vil som lovet både under 1. behandlingen og i besvarelsen af udvalgets spørgsmål nr. 1 vil sende et brev til alle kommuner, hvori jeg vil henlede kommunernes opmærksomhed på vandløbslovens bestemmelse om beskyttelse af væsentlige kulturhistoriske interesser.

Spørgsmål nr. 6:

Er ministeren enig i, at der vil være tale om en besparelse, hvis man undlader at fjerne kulturhistoriske anlæg og dermed sikrer anlæggenes bevarelse?

Svar:

Der er ikke tale om, at kommunerne med vandplanerne forpligtes til at fjerne kulturhistoriske anlæg, men at der visse steder skal gennemføres vandløbsrestaureringer i vandløb, som potentielt kan påvirke kulturhistoriske vandanlæg.

Det vil naturligvis give en besparelse, hvis ellers påtænkte vandløbsrestaureringer ikke gennemføres. Men Danmark er samtidig efter EU-vandrammedirektivet forpligtet til at gennemføre indsatser med henblik på at sikre god tilstand i vandmiljøet, med mindre der efter en konkret vurdering kan gøres undtagelse herfra i de enkelte vandområder. I øvrigt vil det være sådan, at såfremt det besluttes ikke at gennemføre en indsats ét sted, vil der i mange tilfælde i stedet skulle gennemføres en indsats et andet sted, så det vil normalt ikke i sig selv medføre en besparelse. Dette gælder også i forhold til vandløb, der har forbindelse til kulturhistoriske vandanlæg. Det er væsentligt for myndighederne at være opmærksom på de flersidige hensyn i forbindelse med gennemførelse af restaureringsprojekter, herunder at udforme projekterne så væsentlige kulturhistoriske interesser ikke bliver tilsidesat.